

Balassagyarmati Törvényszék

27.P.20.235/2024/12.szám

A Balassagyarmati Törvényszék dr. Mihály Rita (9400 Sopron, Mező u. 17.) pártfogó ügyvéd által képviselt Felperes1 (Tartózkodási helye: címe) felperesnek – Nagyné dr. Kívés Krisztina jogtanácsos által képviselt Alperes1 (címe1) alperes ellen személyiségi jogsértés megállapítása és kártérítés megfizetése iránt indult perében meghozta az alábbi

ítéletet:

A törvényszék a felperes keresetét elutasítja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 15 napon belül 50.000.-(ötvenezer) Ft perköltséget.

A le nem rótt 60.000.-(hatvanezer) Ft eljárási illetéket az állam viseli.

Megállapítja, hogy a felperes pervesztes lett, a felperest képviselő pártfogó ügyvéd díját a felperes személyes költségmentességére tekintettel az állam viseli.

Az ítélet ellen a kézbesítéstől számított 15 napon belül fellebbezéssel lehet élni, melyet előterjesztése esetén a Balassagyarmati Törvényszéken kell elektronikus úton benyújtani a Fővárosi Ítéltáblához címzetten.

A törvényszék tájékoztatja a feleket, hogy a Fővárosi Ítéltábla a fellebbezést tárgyaláson kívül bírálja el, kivéve, ha a felek bármelyike tárgyalás tartását kéri, a bíróság azt indokoltnak tartja vagy a tárgyaláson fogantatosítható bizonyítást kell lefolytatni. A fellebbező félnek a tárgyalás tartására irányuló kérelmét a fellebbezésben kell előterjesztenie.

A Fővárosi Ítéltábla előtti eljárásban a jogi képviselőt kötelező.

Indokolás

[1] A felperes 2002. december 4-től 2010. december 9-ig töltötte szabadságvesztés büntetését az alperesi Bv. Intézetben.

[2] A felperes pontosított keresetében kérte annak megállapítását, hogy az alperes azzal a magatartásával, hogy 2002. december 3. és 2010. december 9. között a munkához biztosított eszközök, ruhák használhatatlanok és több évtizedesek voltak, a sétán a körülmények nem voltak megfelelőek, nem volt esőbeálló, nap ellen árnyék és vízvételi lehetőség, WC, nem biztosított orvosi ellátást, a fogvatartottnak biztosított étel-miszer mennyisége kevés volt, a nyílászárók nem voltak megfelelőek és nyáron nem volt szellőzés, télen viszont nagyon hideg volt a zárkában, a reintegráció nem volt biztosított azáltal, hogy a családjával a kapcsolatot telefonon hetente 40 percen tudta tartani, embertelen, megalázó bánásmódot tanúsított és megsértette a felperes emberi méltóságát. Kérte az alperes kötelezését 1 millió Ft nem vagyoni kár megfizetésére.

Keresetét a régi Ptk. 75. §, 76. §, 84. § a), c) és e) pontjára, 355. § (1) (2) bekezdésére, valamint az Alaptörvény III. cikkére alapította.

Előadta, hogy a Bv. Intézetben dolgozott, ugyanakkor a Bv. Intézet által biztosított felszerelések, tárgyak, ruhák, eszközök több évtizedesek, gyakorlatilag használhatatlanok. A sétaudvaron semmilyen elfoglaltságot nem lehet csinálni, csak kizárólag körbe-körbe sétálni egy teljes órán keresztül. A sétaudvar nem rendelkezett esőbeállóval sem, nyáron pedig a tűző napsütésben mindenféle védőfelszerelés vagy védőeszköz nélkül lehetett sétálni, vízvételi lehetőség, WC nem volt. Nem biztosított továbbá számára az alperesi Bv. Intézet orvosi ellátást. Amikor orvoshoz fordult, „azt a gyógyszert” kapta, hogy pihenjen sokat és igyon sok vizet. Az étel jóval kevesebb volt, mint ami egy átlagos súlyú, közepes fizikai aktivitású dolgozó férfinak szükséges lenne, száraz, penészes kenyeret kapott. A kiegyensúlyozott, normális étrendet nem biztosította a BV. Intézet. A zárkában a nyílászárók sem voltak megfelelőek, nyáron nincs szellőzés, télen viszont nagyon hideg van. A reintegráció sem volt biztosított azáltal, hogy a családjával a kapcsolatot telefonon heti 40 percben tudta csak tartani. A séta körülményeinek, a nyílászárók, szellőzés, hideg bizonyítására szemle lefolytatását kérte a Bv. Intézetben, illetve a Bv. Intézet által megjelölt azon zárkában, amelyben a fogvatartását töltötte.

[3] A felperes személyes meghallgatása során előadta, hogy a munkaruha kicsi volt és szakadt. A sétaudvaron nem volt se WC, se csap, ha esett, ha fűjt, akkor is kint kellett lenni, esőbeálló nem volt. Az orvosi ellátással kapcsolatban előadta, hogy sokszor fájt a feje, hiába kértek gyógyszert, azt mondták, hogy igyanak sok vizet. Az étel pedig kevés volt. Szóltak a konyhán is, hogy nem lehetne-e többet adni, de ők azt mondták, hogy ez az adag. Előadta, hogy ő végig a 3. emeleten volt elhelyezve, azt azonban nem tudta megmondani, hogy pontosan melyik számú zárkában. Előadta, hogy a zárkáknak kis pincszerű ablakai voltak, amik nem zártak tökéletesen, ezért nyáron nagyon meleg volt, télen pedig nagyon hideg. A telefon használat ideje nagyon kevés volt, csak 30 perc volt, de sokszor ki sem jutott telefonálni, mert ha nem volt kedve az őrnök, akkor nem engedte ki arra hivatkozva, hogy vannak a telefonnál. Úgy nyilatkozott, hogy a zárkatársai lakcímét nem tudja. Ő nem élt kérelemmel, panasszal, mert nem akart magával kitolni.

[4] Az alperes a kereset elutasítását kérte. Hivatkozott rá, hogy a rPtk. 84. § (1) bekezdés e) pontjában foglalt utaló szabály folytán a nem vagyoni kártérítésre a polgári jogi felelősség szabályait, tehát valamennyi ezzel kapcsolatos kötelmi jogi szabályt, így a régi Ptk. 324. § (1) bekezdése szerinti elévülést is alkalmazni kell. A felperes a keresetlevélben előadottak szerint 2010. december 9-ig volt fogvatartásban, az általa hivatkozott sérelmek a fogvatartása alatt érték, így az elévülési idő ekkor kezdődött el. Így a 2024. június 14-én előterjesztett kereset a nem vagyoni kártérítés vonatkozásában elévült.

[5] A személyiségi jogsértés megállapítására irányuló kereset körében sérelmezte, hogy a felperes a keresetlevelében nem jelölte meg, hogy mikor, milyen munkaeszközöket, ruhát kapott, miből állapította meg, hogy azok több évtizedesek és használhatatlanok voltak. Utalt a fogvatartás idején hatályban volt 1979. évi 11. tvr. (továbbiakban tvr.) 25. § (1) bekezdés b) pontjára, továbbá a 6/1996. (VII.12.) IM rendelet (továbbiakban IM rendelet) 148. § (1), (2) bekezdésére, 149. § (3) bekezdés előírásaira. Hivatkozott rá, hogy az intézetbe történő befogadást követően a fogvatartottak felszerelésre kerülnek a megfelelő ruházattal, lábbelivel. Amennyiben a ruházat és a lábbeli nem lett volna megfelelő, a felperesnek módjában állt volna azt jelezni. Ugyanígy, ha a ruházat a későbbiekben nem volt már számára megfelelő, kérelmet terjeszthetett volna elő, illetve panaszt tehetett volna. A munkaeszközök használhatóságát és biztonságosságát folyamatosan figyelemmel kíséri az alperes, elhasználódás, használhatatlanság gyanúja esetén azok selejtezésre és pótlásra kerülnek. A Bv. Intézet a felperes vonatkozásában a munkához biztosított eszközök, illetve ruhák tekintetében a jogszabályi kötelezettségnek maradéktalanul eleget tett.

A felperes sétával kapcsolatos kifogásai kapcsán hivatkozott a tvr. 36. § (1) bekezdés k) pontjára, valamint az IM rendelet 146. § (1) bekezdés f) pontja, valamint (4) bekezdés előírásaira. Előadta, hogy a fogvatartottak részére engedélyezett volt, hogy palackban vizet vigyenek magukkal. Az illemhely használata a séta előtt, után, valamint annak időtartama alatt is biztosított volt a fogvatartottak elhelyezésére szolgáló épületben. Árnyékos helyet lehetett találni a sétaudvaron a perbeli időszakban is. A sétaudvart épületek határolják körbe, melyek árnyékot biztosítanak. A fogvatartáskor hatályban volt jogszabályi rendelkezések pedig nem szabályozták azt, hogy a sétaudvaron esőbeállót, nap elleni védelmet, vízvételi lehetőséget és WC helyiséget lett volna köteles biztosítani az alperes. Kérte a szemle lefolytatására irányuló bizonyítási indítvány elutasítását figyelemmel arra, hogy a felperes által állított jogsérelem 2002. és 2010. között következett be, a 2024-ben esetlegesen lefolytatott szemlétől a perben értékelhető bizonyíték nem várható. Változtatás történt a helyszínben is, a vízvételi lehetőség biztosítása pedig megtörtént körülbelül 3 éve.

Az orvosi ellátás kapcsán hivatkozott az alperes a tvr. 25. § (1) bekezdés b) pontjára, 36. § (1) bekezdés a) pontjára, valamint 47. § (2) bekezdés előírásaira. Utalt rá, hogy a felperes nem részletezte, hogy mikor, milyen egészségügyi problémával fordult a bv. orvoshoz, milyen ellátásban nem részesült, ami indokolt lett volna. Az intézetben a perbeli időszakban valamennyi fogvatartott részére biztosított volt az egészségügyi ellátás, így a felperes részére is.

Az ételmeiszer mennyisége kapcsán hivatkozott a tvr. 25. § (1) bekezdés b) pontjára, 36. § (1) bekezdés a) pontjára, valamint az IM rendelet 147. § (1) bekezdésére. Előadta, hogy az ételmezési normákat a rendelet 7. számú melléklete tartalmazza. Az intézetben a perbeli időszakban is szabályozott volt a fogvatartottak étkezési normája, illetve helyi szabályozók is szabályozták az ételmezéssel kapcsolatos kérdéseket. A rendelkezésre álló adatok szerint a fogvatartott ételmezési normája alap volt. Az intézet a felperes ételmezése során is betartotta az előírásokat, ételmezési normákat.

A nyílászáró kapcsán hivatkozott a tvr. 25. § (1) bekezdés b) pontjára, 36. § (1) bekezdés a) pontjára. Előadta, hogy a felperes nem részletezte, mi miatt nem megfelelők a nyílászárók, nem részletezte a zárka hőmérsékletét, a szellőzés nem létét sem. Az intézetben a nyílászárók a perbeli időszakban is rendeltetésszerűen működtek, a szellőzés biztosítva volt. A fűtési rendszer üzemeltetése által a megfelelő hőmérséklet télen biztosítva volt a zárkákban. Kérte a szemlére irányuló bizonyítási indítvány elutasítását tekintettel arra, hogy az állított jogsérelem 2002. és 2010. között következett be, így a 2024-ben esetlegesen lefolytatott szemlétől értékelhető bizonyíték nem várható. Megjegyezte, hogy a felperes a fogvatartása alatt nem egyetlen zárkában volt elhelyezve. Annak megjelölése pedig, hogy a felperes a Bv. Intézetben a fogvatartása 7 éve alatt mely zárkában volt elhelyezve, nem az alperes feladata és bizonyítási terhe.

A telefonálás mértéke a felperes fogvatartása idején hatályos házirendre és az IM rendelet vonatkozó rendelkezéseire figyelemmel a végrehajtási fokozatnak megfelelően történt. Előadta, hogy a felperes 2003. december 4-től hetente legalább egyszer, maximum 3-nál nem több személylyel is, alkalmanként legkevesebb 5 perc időtartamban, de lehetőleg 10 percnél összesen nem hosszabb telefonbeszélgetést folytathatott. 2005. május 15-től a telefonálás időtartama esetében hetente 2x10 perc volt, 2006. március 25-től hetente 3x10 perc volt. 2006. augusztus 31-től hetente 2x10 perc, 2007. február 1-től hetente 2x10 perc, majd 2007. június 1-től hetente 3x10 perc, 2008. április 1-től hetente 3x10 perc volt. 2009. július 15-től hetente 3x10 perc, 2010. május 27-től hetente 3x10 perc volt. Utalt rá, hogy a felperes nem bizonyította, hogy ezeket az időtartamokat az alperes nem biztosította volna részére.

[6] A felperes azt nem vitatta, hogy a nem vagyoni kártérítés iránti igény elévült. Módosított keresetében nem tartotta fenn azon indítványát, hogy a hívja fel a törvényszék az alperest,

hogy mely időszakban, mely zárkában volt elhelyezve, illetve hány alkalommal volt orvosnál és mit rögzítettek. Úgy nyilatkozott, hogy egyéb bizonyítékot nem tud felajánlani. Azt nem tudja behivatkozni, hogy mely jogszabály írná elő azt, hogy köteles a Bv. Intézet biztosítani esőbeállót, illetve nap védelmet, azonban a személyiségi jogsértés akkor is megvalósul, ha nincs kötelező érvényű előírás, ami erre az alperest kötelezné. Az alperesnek a felperes által támasztott igényeket (például hosszabb idejű telefonbeszélgetés, rendszeresebb, gyakoribb hívások) nem azért kellett volna biztosítania, mert az jogszabályi kötelezettsége, hanem azért, mert a felperes ember, tehát pusztán emberi mivolta miatt tiszteletben kellett volna tartania a felperes emberi méltóságát.

[7] A törvényszék az alperes elévülési kifogására tekintettel elsődlegesen azt vizsgálta, hogy a felperes által előterjesztett igény elévült-e.

[8] A Polgári törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (rPtk.) 324. § (1) bekezdése értelmében a követelések 5 év alatt elévülnek, ha jogszabály másként nem rendelkezik.

Az rPtk. 360. § (1) bekezdése alapján a kártérítés a károsodás bekövetkeztekor nyomban esedékes.

[9] A régi Ptk. 84. § (1) bekezdése szerint, akit személyhez fűződő jogában megsértenek, az eset körülményeihez képest a következő polgári jogi igényeket támaszthatja:

- a) követelheti a jogsértés megtörténtének bírósági megállapítását,
- e) kártérítést követelhet a polgári jogi felelősség szabályai szerint.

[10] A régi Ptk. 84. § (1) bekezdés e) pontjában foglalt utaló szabály folytán a nem vagyoni kártérítésre a polgári jogi felelősség szabályait, tehát valamennyi ezzel kapcsolatos kötelmi jogi szabályt, így az rPtk. 324. § (1) bekezdése szerinti elévülést is alkalmazni kell, azaz a jelen perben a nem vagyoni kártérítés iránti követelés elévülése vizsgálendő. A felperes a keresetlevélben előadottak szerint 2010-ig volt fogvatartásban az alperesnél és az általa hivatkozott sérelmek a fogvatartása alatt érték őt. Erre figyelemmel a 2024. február 19. napján előterjesztett kereset a nem vagyoni kártérítés vonatkozásában elévült, amit a felperes sem vitatott. Az elévült követelést pedig bírósági úton érvényesíteni nem lehet, erre tekintettel a törvényszék a felperes nem vagyoni kártérítés megfizetésére irányuló kereseti kérelmét érdemben nem vizsgálta, azt az elévülésre tekintettel elutasította.

[11] A rPtk. 84. § (1) bekezdés a) pontjában szabályozott szankció nem kötelmi jogi szabály, hanem az abszolút szerkezetű személyiségi jog megsértésének a Ptk. személyek polgári jogi védelme című részében szabályozott jogkövetkezménye. Így az erre irányuló keresetet a törvényszék érdemben vizsgálta.

[12] A perben a Pp. 265. § (1) bekezdése alapján a felperest terhelte annak bizonyítása, hogy a munkához biztosított eszközök, ruhák használhatatlanok és több évtizedesek voltak, a sétán a körülmények nem voltak megfelelőek, nem volt esőbeálló, nap ellen árnyék és vízvételi lehetőség, WC, nem biztosított orvosi ellátást, a fogvatartottnak biztosított ételmeztartalék mennyisége kevés volt, a nyílászárók nem voltak megfelelőek és nyáron nem volt szellőzés, télen viszont nagyon hideg volt a zárkában, a reintegráció nem volt biztosított azáltal, hogy a családjával a kapcsolatot telefonon hetente 40 percben tudta tartani és ezzel az alperes a felperest embertelen, megalázó büntetésnek vetette alá.

[13] A munkaeszközök, munkaruhák, orvosi ellátás, ételmezés, telefonos kapcsolattartás körében tett állításai alátámasztására a felperes nem terjesztett elő bizonyítási indítványt, úgy nyilatkozott, hogy egyéb bizonyítékot nem tud felajánlani. Azt sem jelölte meg, hogy a biztosított telefonos kapcsolattartás időtartama mely jogszabályi előírást sérti. A sétálás körülményei kapcsán azt az alperes sem vitatta, hogy a perbeli időszakban a sétaudvar nem rendelkezett esőbeállóval, nap elleni védelemmel, vízvételi lehetőséggel, illemhellyel. Ezek

alapján a sétaudvaron történő szemle lefolytatása szükségtelen volt, ezért azt a törvényszék elutasította. Az alperes nyilatkozata alapján azonban a fogvatartottak palackban vihettek magukkal vizet, az illemhely használata pedig az épületben biztosított volt. Az udvar épületekkel van körbevéve, így lehetett árnyékos helyet is találni. Ezen túlmenően jogszabály nem írta elő a Bv. Intézet számára a felperes által hiányoltak biztosítását, ilyen jogszabályi előírásra a felperes sem hivatkozott. A nyílászárókkal kapcsolatos kifogása körében a felperes nem tudta megjelölni, mely zárakban volt elhelyezve, nem tudott nyilatkozni a vele egy zárkában elhelyezett fogvatartottak címéről sem. E körben is úgy nyilatkozott, hogy a szemlén kívül egyéb bizonyítékot nem tud felajánlani. A konkrét zárak megjelölése nélkül azonban, amelyekben a fogvatartását töltötte, szemle foganatosítása nem lehetséges. Ezen túlmenően amennyiben a zárakban esetlegesen a nyílászárók nem voltak megfelelően szigetelve, az önmagában személyhez fűződő jog megsértésének megállapítására nem lenne alkalmas. Arra tényállítást sem tett a felperes, hogy mely zárkában hány fok volt télen, illetve nyáron, ennek alátámasztására a szemle foganatosítása nem alkalmas. Ezért e körben is elutasította a törvényszék a szemle lefolytatására irányuló bizonyítási indítványt.

Az alperes a tvr.-ben, illetve IM rendeletben foglalt előírásokat betartotta, konkrét jogszabályi előírás megszegésére a felperes sem hivatkozott.

[14] Tekintettel arra, hogy a felperes a perben nem bizonyította, hogy az alperes nem megfelelő elhelyezési körülmények között tartotta fogvatartásban a felperest és ezzel embertelen, megalázó bánásmódot tanúsított, a törvényszék a jogsértés megállapítására irányuló keresetet elutasította.

A törvényszék a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (Pp.) 81. § (1) bekezdés és 83. § (1) bekezdése alapján a pereszes felperest kötelezte az alperes perköltségének megfizetésére, melyet a jogtanácsosi képviselőre tekintettel a 32/2003. (VIII.23.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja alapján állapított meg.

[15] A felperes személyes költségmentességére tekintettel az Itv. 39. § (1) bekezdés és 42. § (1) bekezdés a) pontja alapján számított feljegyzett eljárási illetéket a Pp. 102. § alapján az állam viseli.

[16] A párfogó ügyvédi díj viselésére vonatkozó rendelkezést a törvényszék a Pp. 101. § (3) bekezdésére figyelemmel állapította meg.

[17] Az ítélet elleni fellebbezés lehetősége a Pp. 365. § (2) bekezdés a) pontján alapul.

Balassagyarmat, 2024. november 7.

dr. Barsi Ildikó s.k.

bíró